

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี ศึกษากรณีกลุ่มคนรักเมืองเพชร นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดเพชรบุรี ในรูปแบบการรวมกลุ่มของประชาชน โดยวิเคราะห์ถึงเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ เงื่อนไขของการเกิดขึ้น การเข้ามีส่วนร่วมของบุคคล และการดำรงอยู่และศักยภาพของกลุ่ม

ระเบียบวิธีในการศึกษานั้น ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มคนรักเมืองเพชร การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร

ในการศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Milbrath & Goel เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานในการวิเคราะห์เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมุ่งความสนใจไปที่กระบวนการเกิดขึ้น และการเข้าร่วมของสมาชิกกลุ่มคนรักเมืองเพชร

ผลของการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นถึงกระบวนการและเงื่อนไขที่สำคัญ ดังนี้

กระบวนการเกิดขึ้นของกลุ่มคนรักเมืองเพชร มีเงื่อนไขสำคัญ คือ บริบททางสังคมการเมืองระดับประเทศ ได้ผลักดันให้เกิดกระแสแนวคิดประชาสังคมในสังคมไทย ประกอบกับบริบททางสังคมการเมืองในจังหวัดเพชรบุรี และลักษณะวัฒนธรรมการรวมกันเป็นชุมชน ได้ทำให้บุคคลฝ่ายต่างๆ ในจังหวัดเกิดจิตสำนึกประชาสังคม หรือจิตสำนึกที่จะร่วมมือกันในการสร้างสรรค์พัฒนาท้องถิ่นของตน อันเป็นที่มาของการก่อตั้งกลุ่มคนรักเมืองเพชรขึ้น

เงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเข้ามีส่วนร่วมในกรณีของกลุ่มคนรักเมืองเพชรนี้ พบว่า นอกจากจะเนื่องมาจากบริบททางสังคมการเมืองของจังหวัดเช่นเดียวกับเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มแล้ว ยังมีปัจจัยที่สำคัญ คือ สำนึกความเป็นพลเมือง และความรู้สึกผูกพันกับ

ชุมชนของบุคคล ซึ่งมีปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดขึ้น คือ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ การเข้าไปเกี่ยวข้องกับองค์กร ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และการอยู่ใกล้ศูนย์กลางของสังคม

กระบวนการดำรงอยู่และศักยภาพของกลุ่มคนรักเมืองเพชร มีปัจจัยสำคัญ 4 ปัจจัยด้วยกัน คือ ปัจจัยด้านการจัดองค์กร ได้แก่ การมีรูปแบบการจัดองค์กรที่ดี การมีแกนนำที่เข้มแข็ง และมีการประสานงานที่ดีในระดับหนึ่ง ปัจจัยด้านการดำเนินงาน คือ การเน้นหลักประชาธิปไตยในการทำงาน มีจุดยืนที่ชัดเจนในการไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองในระบบ และการมีวิธีโน้มน้าวชักชวนให้คนเข้าร่วม ปัจจัยด้านการสนับสนุน คือ การสนับสนุนจากภาครัฐและนักวิชาการ และการมีกลุ่มสมาชิกหลากหลาย และมีความเข้มแข็งในระดับหนึ่ง ตลอดจนการมียุทธศาสตร์ในการเคลื่อนไหว มีความหลากหลายของประเด็นพอสมควร โดยปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีผลต่อการดำรงอยู่และศักยภาพของกลุ่มคนรักเมืองเพชรในระดับมากน้อยแตกต่างกัน